

Hvem er David Cameron?

Onsdag 31. januar 2007 Publisert av: Anne Kristine Jensen

Who is David Cameron? Hvem er David Cameron? Dette spørsmålet stilte *the Economist* på sin forside et par måneder tilbake. Og det er et spørsmål mange Briter også stiller seg. Hvem er egentlig denne unge Toryen med forkjærlighet for grønne slips og Converse- sko? Er han bare nok en "nasty" Tory som utgir seg for å være annerledes, eller er han en mann som er i stand til å styre verdens femte største økonomi når Tony Blair snart takker for seg?

New Tory-boy

Med sine 40 år er Cameron den nest yngste lederen av the Conservatives siden Andre Verdenskrig (den yngste var William Hague, som var kun 36 år da han ble valgt til leder i 1997). Da han ble valgt til leder i 2005, hadde han dessuten vært Member of Parliament (MP) i kun fire år, og var dermed den mest uerfarne lederen av opposisjonen noensinne. I kampen om å bli partileder var det få som trodde at Cameron skulle komme seirende ut. I det hele tatt var det få som brydde seg om hvem som ble valgt til leder av the Conservatives. Siden Margareth Thatcher styrte partiet (og landet) med jernhånd, var det nemlig få Tory-ledere som utmerket seg på noen som helst måte. Faktisk kan det virke som om den ene kjedelige, middelaldrende mannen ble erstattet av den andre. Men da Cameron entret scenen på partiets landsmøte i 2005 og erklærte at han ville at folk skulle "feel good about being Conservatives again", så endret situasjonen seg. Plutselig skrev motemagasinet *Cosmopolitan* om de konservatives kjekke nye lederkandidat, og avisene rapporterte om at "noe var på gang". Og 6 desember 2005 var det offisielt: 39 år gamle David Cameron hadde danket ut gamle partipamper som David Davis og Liam Fox og sikret seg posisjonen som leder av opposisjonen.

I månedene som fulgte viste den ene meningsmålingen etter den andre at the Conservatives nå hadde større oppslutning enn Labour. Og det knyttet seg naturligvis mye nysgjerrighet og spenning til hvilke saker Cameron ville fokusere på som nyvalgt leder av opposisjonen. Ville det vise seg at han var en tough-on-crime slik som Michael Howard, eller en verdikonservativ som Ian Duncan Smith? Jo lengre tid det gikk uten at han erklærte noen som helst politiske visjoner, jo mer nysgjerrig ble folk flest, og konservative velgere spesielt. Men i stedet for å komme med noen store løfter eller kunngjøringer, så valgte Cameron å lansere en 18 måneders lang "policy review process", med den hensikt å utvikle nye ideer innenfor ulike politiske områder. Og ideene var helt klart nye - det samme var de politiske områdene det ble valgt å fokusere på. Tory-hjertesaker som kriminalitet, skatt og innvandring ble nemlig satt til side og utvalg ble i stedet etablert for å diskutere de konservatives politikk i forhold til for eksempel klimaforandring, livskvalitet og internasjonal fattigdomsbekjempelse.

De mest kyniske kommentatorene, både på høyre – og venstresiden, mente at det hele var et spill for galleriet og at Camerons sanne, erke-konservative ansikt snart ville komme for dagen. Overraskelsen og forvirringen var derfor komplett da Cameron etterhvert begynte å uttale seg om aktuelle saker, og det viste seg at han ikke var spesielt ideologisk, ikke spesielt konservativ og heller ikke spesielt opptatt av lavere skatter.

Hug a hoodie

I en tale Cameron holdt en stund etter at han var blitt leder for opposisjonen, sjokkerte han igjen ved å erklære at unge kriminelle, ofte kalt "hoodies" i England på grunn av hettegenserene de gjerne bruker, trengte kjærlighet snarere enn strengere straffer for å bedre seg. Talen ble øyeblikkelig døpt "hug-a-hoodie" talen av kritiske Labour-politikere, og til og med Statsminister Tony Blair spøkte på Labours årlige partikonferanse om hva Cameron hadde sagt. Men til tross for latterliggjøring både fra høyre og venstre, så valgte Cameron å stå ved det han sa. I et samfunn hvor gamle termer som høyre- og venstresiden ikke lenger beskriver virkeligheten, er faktisk New Labour og særlig Tony Blair blitt de nye forkjemperne for typiske "law and order policies", mens de såkalte Cameronites er blitt "de som forstår". Et av mange eksempler på dette skiftet er Tony Blairs hjertebarn og nyvinning i kampen mot ungdomskriminalitet: kalt ASBO på engelsk. ASBO står for "Anti-social behaviour order" og fungerer i praksis som et slags portforbud eller husarrest. Det mest kontroversielle med dette verktøyet er at en ASBO kan bli utstedt av lokale myndigheter på basis av klager fra nabolaget. Med andre ord er ikke rettsapparatet involvert i prosessen, og ASBOs er som regel basert på klager fra naboer og skole snarere enn faktiske lovbrudd. Ikke minst er det opp til hver enkelt klager å definere hva "anti-social behavior" faktisk innebærer.

"I tillegg til å hevde at "hoodies" trenger

kjærlighet i stedet for portforbud, har

Cameron også utmerker seg som veldig

verdikonserverativ i sitt syn på ekteskap."

Cameron er en av de største kritikerne av ASBOs og mener de regulerer et problem i stedet for å løse det. Sosialpolitikk har faktisk blitt et av yndlingsstemaene til opposisjonslederen, og i tillegg til å hevde at "hoodies" trenger kjærlighet i stedet for portforbud, har Cameron også utmerker seg som veldig verdikonserverativ i sitt syn på ekteskap. Cameron har lenge argumentert at ekteskapet er en av de viktigste institusjonene i samfunnet og at ungdomskriminalitet i stor grad var en følge av oppløste familier og unge gutter som vokser opp uten gode farsfigurer. For ikke så lenge siden gikk han enda lengre i sine utspill og lovet skatteletter for gifte par dersom de konservative kom i regjering. Denne kunngjøringen ble naturligvis mottatt med glede av de mer verdikonserverative Tory-velgerne, som lenge hadde følt at Cameron beveget seg i en allfor liberal retning. På den annen side var det mange innenfor partiet som var bekymret for at Cameron risikerte å så tvil om Toryens nye image ved å komme med et såpass verdikonserverativt utspill. I et samfunn hvor alenemødre og samboere utgjør en stor andel av velgermassen, er det naturligvis viktig å ikke fjerne seg fra disse.

David Cameron har vist seg som en veldig utradisjonell og kontroversiell opposisjonsleder i sitt syn på NHS (national health service), det vil si Englands enorme, statlige helseapparat. NHS er verdens nest største arbeidsgiver (etter den kinesiske stat) og har tradisjonelt vært en populær skyteskive for de konservative. Overraskelsen var derfor stor da Cameron for et år tilbake erklærte at "The NHS is safe in my hands", og med det gjorde fullt rett i forhold til partiets tidligere utspill om privatisering og økte egenandeler. I en tale til King's Fund, en innflytelsesrik tankesmie i London, fulgte Cameron opp sin hyllest av NHS ved å hevde at han mest sannsynlig hadde tilbrakt mer tid på NHS sykehus enn noen andre politikere i landet på grunn av sønnen Ivans sykdom (cerebral palsy). Selv om Cameron alltid har vært veldig åpen om sønnens sykdom, fikk han en del kritikk for å trekke det inn i en tale og nærmest bruke det som en forklaring på sine politiske standpunkter. De mest kyniske kritikerne mente at Cameron brukte sønnens sykdom for å sympati, men da kom det uventet støtte i fra Gordon Brown, Tony Blairs arvtaker i New Labour, som også har en handikappet sønn.

Cameron erklærte seg tidlig som en "compassionate conservative", noe George Bush Jr. ironisk nok også gjorde rett etter at han ble valgt til President i USA. Likevel var det ikke før i september 2006 at Cameron virkelig uttalte seg om utenrikspolitikk. Faktisk valgte han 11 september, fem-årsdagen for terrorangrepene mot USA, å erklære at han, i motsetning til Tony Blair, ikke så Storbritannias "special relationship" med USA som et forhold basert på at England slavisk måtte følge USAs neokonservative linje. I ettertid har Cameron, forståelig nok, fått mye kritikk for valg av tid og sted for denne talen. Likevel var den ikke like kontroversiell som mange vil ha det til, tatt i betraktning at størstedelen av talen var en hyllest av USA, krigen mot terror og viktigheten av "the special relationship". Cameron har dessuten aldri uttrykt noen som helst tvil om riktigheten av å invadere Irak, men har samtidig gjort det klart at han ikke er noen neokonservativ. Selv om han er et aktivt medlem av de konservatives "Friends of Israel" gruppe, hevdet Cameron at Israels invasjon av Libanon i fjor sommer var "disproportionate". Generelt har Cameron, i motsetning til Tony Blair, ikke utmerket seg som en spesielt opptatt av utenrikspolitikk. Kanskje har Cameron lært av TB sine feil, ettersom han ofte blir anklaget for å være både Statsminister og Utenriksminister på en gang?

Ikke så "new" likevel...

Men ung alder, Converse-sko og et sympatisk liberalt image til tross, David Cameron er en typisk Tory i et land hvor relativt store klasseskiller fortsatt spiller en stor rolle. Cameron er utdannet ved Eton College, Storbritannias mest eksklusive "public school" for gutter og har aristokratisk blod i årene. Camerons kone, Samantha, er datteren til Sir Reginald Sheffield, en prominent landeier, og stedatteren til Viscount Astor, som var minister i John Majors regjering. Ironisk nok er det Samantha som har fått æren for Camerons image-forvandling fra såkalt "Tory-boy" til moderat liberaler.

Hvor sannsynlig er det egentlig at David Cameron faktisk blir Tony Blairs arvtaker, slik han selv hevder han vil? For det først må han ta opp kampen med Gordon Brown, arvtakeren til New Labour og mannen mange vil ha som landets neste statsminister. Ved første øyekast virker valget mellom en ung og nytenkende Tory og en gammel Labour-pamp opplagt. Likevel skal man ikke undervurdere Gordon Brown, mannen som lovet å ikke utfordre Tony Blair i bytte mot lederposten når han en gang ga seg. Gordon Brown har mange års erfaring fra tunge partiposter, senest som Chancellor of the Exchequer (finansminister), og støtte fra industribyene i Nord-England og der han selv er i fra, Skottland. Dette er områder hvor de konservative aldri har hatt spesielt god oppslutning, og det er usannsynlig at dette vil endre seg med en typisk Etonite som Cameron i Toryenes lederstol.

Det neste parlamentsvalget i Storbritannia må finne sted før 2010, men sannsynligheten for at det vil ta så lang tid er liten. De fleste eksperter tror 2008 er året - inntil da blir alle spådommer om David Cameron vs. Gordon Brown ren spekulasjon.

- Anne Kristine Jensen bor og jobber i London for den ledende markedsorienterte tankesmien Stockholm Network. Stockholm Network jobber med å promotere et liberalt arbeidsmarked, flat skatt, økt konkurranse og innovasjon i Europa.